

บทที่ 1

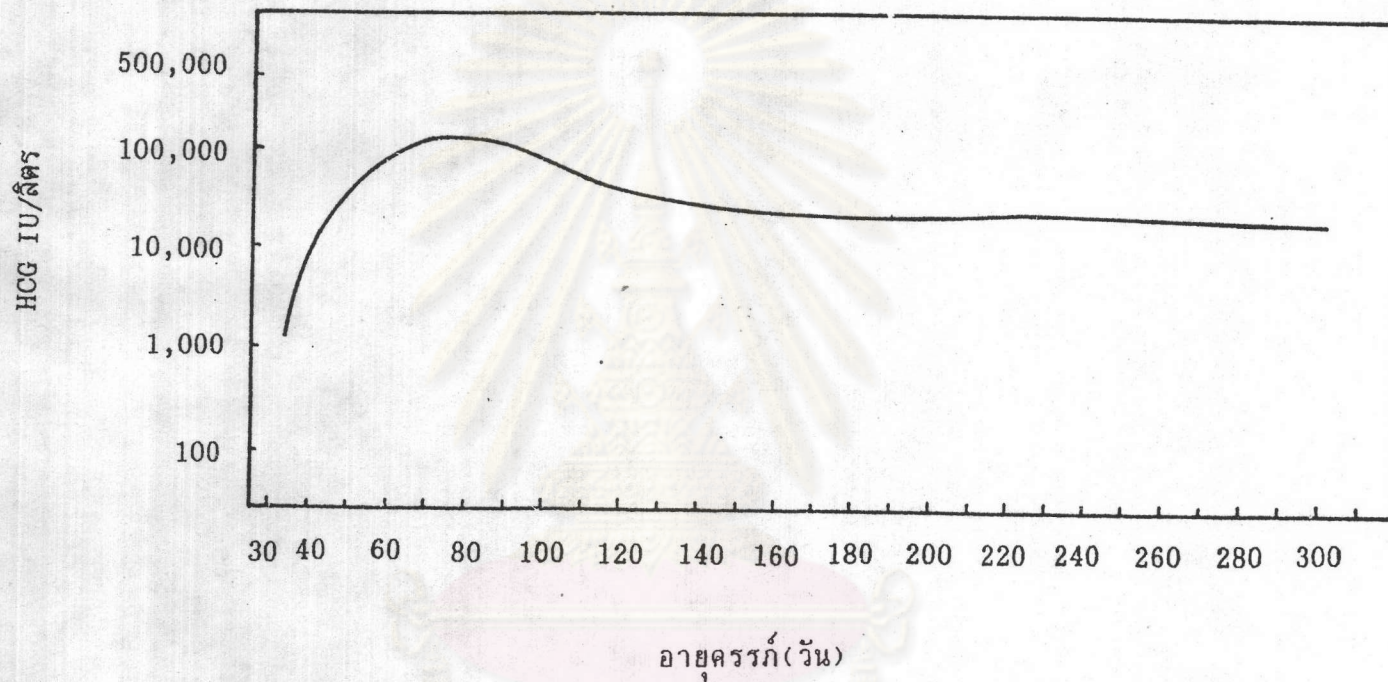
บทนำ

HUMAN CHORIONIC GONADOTROPIN (HCG) เป็นฮอร์โมนชนิดไกลโคโปรตีน ซึ่งผลิตโดย Syncytiotrophoblast ในรก (Brody, 1969) ในช่วง 8-10 สัปดาห์แรกของการตั้งครรภ์มีระดับของ HCG ในเลือดและในปัสสาวะสูงกว่าก่อนตั้งครรภ์มาก ดังนั้นจึงนิยมใช้ฮอร์โมนชนิดนี้เป็นดัชนีเพื่อบ่งบอกการตั้งครรภ์ HCG ที่หลั่งออกมาในช่วงแรกมีหน้าที่ในการรักษาสภาวะการทำงานของคอร์ปัสลูเตียม (Corpus luteum) จนกระทั่งรกสามารถสร้างฮอร์โมนเอสโตรเจนและโปรเจสเตอโรนได้พอเพียง (Savard et al., 1965) นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ยับยั้งการหลั่ง Luteinizing Hormone (LH) เพื่อป้องกันมิให้มีการตกไข่ขณะตั้งครรภ์ (Miyake et al., 1976) การสร้าง HCG จะเริ่มขึ้นหลังจากปฏิสนธิในระยะมอรูล่า (morular stage) และปรากฏในระบบเลือดทันทีที่บลาสโตซิสต์ (blastocyst) ฝังตัวที่ผนังชั้นในของมดลูกแม่ ระดับ HCG จะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ จนถึงระดับสูงสุด 70,000-100,000 IU / ลิตร ภายใน 70 วัน หลังประจำเดือนครั้งสุดท้าย หลังจากนั้นจะลดระดับลงภายในเวลา 20 วัน จนมีระดับคงที่ 50,000 IU / ลิตร เมื่อมีอายุครรภ์ 140 วัน ดังแสดงไว้ในรูปที่ 1

โครงสร้างทางเคมีและคุณสมบัติ

นับตั้งแต่ Aschheim และ Zondek ค้นพบฮอร์โมนนี้ในปี ค.ศ. 1927 ได้มีการศึกษาโครงสร้างทางเคมีและคุณสมบัติของฮอร์โมนนี้อย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่นิยมนำปัสสาวะหญิงมีครรภ์ช่วง 8-10 สัปดาห์แรกของการตั้งครรภ์มาทำ HCG บริสุทธิ์ ทั้งนี้เนื่องจากมีปริมาณ HCG มากถึง 10 ไมโครกรัม/มิลลิลิตร (McCarthy et al., 1964) HCG มีน้ำหนักโมเลกุลประมาณ 39,000 (Got and Bourrillon, 1960; Bahl, 1969, Swaminathan and Bahl, 1970) ประกอบด้วย 2 หน่วยย่อย คือ

รูปที่ 1 กราฟแสดงระดับของฮอร์โมน HCG ในปัสสาวะหญิงมีครรภ์จากตัวอย่างหญิงมีครรภ์ 240 คน (Wild, 1962)

หน่วยย่อย α และหน่วยย่อย β (Canfield, 1971) แต่ละหน่วยย่อยมีสารประกอบ 2 ชนิด คือคาร์โบไฮเดรตและโปรตีน

ส่วนที่เป็นคาร์โบไฮเดรตมีประมาณ 33 เปอร์เซ็นต์ ของน้ำหนักทั้งหมด (Bahl, 1969a) คาร์โบไฮเดรตที่เป็นองค์ประกอบของ HCG คือกรดไซเอลิก (Sialic acid) ฟิวคอส (L-Fucose) กาแลคโตส (D-Galactose) แมนโนส (D-Mannose) กลูโคซามีน (D-Glucosamine) และ กาแลคโตซามีน (N-Acetylgalactosamine) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1 ส่วนที่เป็นคาร์โบไฮเดรตนี้เชื่อมติดกับแอสพาราจีน (Asparagine) และ เซอรีน (Serine) (Bahl, 1969a) การมีกรดไซเอลิกอยู่ในโมเลกุลเป็นจำนวนมากนั้น ทำให้มีจุดไอโซอิเล็กตริก (isoelectric point) ต่ำคือ 2.95 และความหลากหลายของกรดไซเอลิก ทำให้ปรากฏโปรตีนหลายแถบเมื่อทำอิเล็กโตรโฟรีซิสแบบไอโซอิเล็กตริกโฟกัสซิง (isoelectric focusing) (Bell et al., 1969; Maffezzoli et al., 1972; Graesslin et al., 1973; Weise et al., 1973) ต่อมา Graesslin และคณะ (1973) และ Merz และคณะ (1974) ได้กำจัดกรดไซเอลิกออกจากโมเลกุลของ HCG และนำมาทำอิเล็กโตรโฟรีซิส พบว่ามีโปรตีนเพียงแถบเดียว แต่อย่างไรก็ตาม Laga และ คณะพบว่า แม้จะกำจัดส่วนของคาร์โบไฮเดรตออกจากโมเลกุลของ HCG แล้วก็ตามยังคงปรากฏเป็นโปรตีนหลายแถบเมื่อทำอิเล็กโตรโฟรีซิส ดังนั้นการที่ HCG มีโปรตีนหลายแถบเมื่อนำมาทำอิเล็กโตรโฟรีซิส อาจเนื่องจากความหลากหลายของคาร์โบไฮเดรตและกรดอะมิโนที่เป็นองค์ประกอบ (Laga et al., 1970) นอกจากนี้ Goverde พบว่าความจำเพาะทาง Biological activity ของ HCG นั้นขึ้นอยู่กับกรดไซเอลิก เมื่อกำจัดกรดไซเอลิกบริเวณส่วนปลาย พบว่า HCG สูญเสีย Biological activity (Goverde et al., 1968) Van Hell และ Schurrs (1970) รายงานถึงการกำจัดกรดไซเอลิกออกจากโมเลกุลมีผลลดค่าครึ่งชีวิต (half life) ของ HCG ในกระแสเลือดลงถึง 50 เปอร์เซ็นต์ สำหรับส่วนที่เป็นโปรตีนการศึกษาในช่วงต้น โดยอาศัยการวิเคราะห์หมู่อะมิโนและหมู่คาร์บอกซิลิกทางด้านปลายทั้งสองของ เปปไทด์ เชื่อกันว่า HCG ประกอบด้วย 2 หน่วยย่อยที่เหมือนกัน (Bahl, 1969b) ต่อมา มีการ

ตารางที่ 1 องค์ประกอบของคาร์โบไฮเดรต*ที่เป็นส่วนของโมเลกุล HCG
(Swaminathan and Bahl, 1970)

คาร์โบไฮเดรต	α - HCG (%)	β - HCG (%)
ฟูโคส	0.36	1.30
กาแลคโตส	1.52	7.50
กาแลคโตซามีน	8.55	7.40
กลูโคซามีน	8.55	7.40
แมนโนส	5.40	4.80
กรดไซเอลิค	3.90	10.20

*ไม่หักน้ำหนักน้ำที่มีในโปรตีน

ศึกษาโดยวิธีโพลีอะคริลามิค เจล อิเล็กโตรโฟรีซิสของ S-carboxy methylated derivatives จึงพบว่าทั้ง 2 หน่วยย่อยเคลื่อนที่ได้ต่างกันและมีกรดอะมิโนที่เป็นองค์ประกอบต่างกัน (Canfield., 1970) หน่วยย่อย α มีน้ำหนักโมเลกุล 14,900 ดาลตัน มีส่วนที่เป็นโปรตีนประมาณ 10,200 ดาลตันและคาร์โบไฮเดรต 4,700 ดาลตัน ส่วนที่เป็นโปรตีนประกอบด้วยกรดอะมิโน 89 - 92 โมเลกุล ซึ่งพบความแตกต่างของกรดอะมิโนในบริเวณส่วนท้ายของโมเลกุล ความแตกต่างของกรดอะมิโนดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจากการย่อยสลายที่เกิดขึ้นในปัสสาวะหรือชั้นตอนต่าง ๆ ในการทำฮอร์โมนาที่บริสุทธิ์ (Chatterjee and Munro, 1976) ส่วนที่เป็นคาร์โบไฮเดรตประกอบด้วยน้ำตาลชนิดต่าง ๆ 20 โมเลกุล ลำดับของกรดอะมิโนที่ประกอบเป็นหน่วยย่อย α ซึ่งมีน้ำตาลมาเกาะที่ตำแหน่งต่าง ๆ ดังแสดงไว้ในรูปที่ 2 (Bellisario et al., 1973) หน่วยย่อย β มีน้ำหนักโมเลกุล 23,000 ดาลตัน มีส่วนที่เป็นโปรตีนประมาณ 16,000 ดาลตัน และคาร์โบไฮเดรตประมาณ 7,000 ดาลตัน ประกอบด้วยกรดอะมิโน 145-147 โมเลกุลและน้ำตาลชนิดโอลิโกแซคคาไรด์ (oligosaccharide) 5 โมเลกุล (Carlsen et al., 1973; Morgan, 1975) ลำดับของกรดอะมิโนที่ประกอบเป็นหน่วยย่อย β ซึ่งมีน้ำตาลมาเกาะที่ตำแหน่งต่าง ๆ ดังแสดงไว้ในรูปที่ 3 ยังคงมีข้อโต้แย้งระหว่างกลุ่มของ Canfield (1971) ซึ่งรายงานว่าหน่วยย่อย β มีกรดอะมิโนเป็นองค์ประกอบ 145 โมเลกุล ขณะที่ Bahl และ คณะ (1972) รายงานว่า มีกรดอะมิโนเป็นองค์ประกอบ 147 โมเลกุล กลุ่มของ Canfield พบกลูตามิกแต่ไม่พบกลูตามีนในตำแหน่งที่สาม พบวาซีนมีาซูลูซีนในตำแหน่งที่ 55 นอกจากนี้ยังพบเซอรีนในตำแหน่ง 121 และ 138 ไม่พบเซอรีน ลูซีน และโปรลีนต่อกันในช่วงปลายหมู่คาร์บอกซิลิก ตามที่ Bahl และ คณะ (1972) ได้รายงานไว้ แต่อย่างไรก็ตามนักวิจัยทั้งสองกลุ่ม พบว่ามีความหลากหลายของชนิดกรดอะมิโนบริเวณปลายสายของโปรตีนทั้งสองด้าน หน่วยย่อย α ของ HCG นี้มีแหล่งกำเนิดเหมือนกับหน่วยย่อย α ของฮอร์โมนจากต่อมใต้สมองอื่น ๆ จึงมีลักษณะโครงสร้างคล้ายคลึงกัน เช่น hLH (Sairam et al., 1972) และ hTSH (Sairam and Li, 1973) ความจำเพาะของฮอร์โมนนี้จึงขึ้นกับหน่วยย่อย β ซึ่งมีความแตกต่างจากหน่วยย่อย β ของไกลโคโปรตีนอื่นๆ

Ala Pro - Asp - Val - Gln - Asp - Cys - Pro - Glu - Cys - Thr
 - Leu - Gln - Glu - Asp - Pro - Phe - Phe - Ser - Gln - Pro - Gly
 - Ala - Pro - Ile - Leu - Gln - Cys - Met. - Gly - Cys - Phe - Ser
 - Arg - Ala - Tyr - Pro - Thr - Pro - Leu - Arg - Ser - Lys - Lys
 - Thr - Met. - Leu - Val - Gln - Lys - Asn - Val - Thr - Ser - Glu
 - Ser - Thr - Cys - Cys - Val - Ala - Lys - Ser - Tyr - Asn - Arg
 - Val - Thr - Val - Met. - Gly - Gly - Phe - Lys - Val - Glu - Asn
 - His - Thr - Ala - Cys - His - Cys - Ser - Thr - Cys - Tyr - Tyr
 - His - Lys - Ser

รูปที่ 2 ลำดับของกรดอะมิโนที่เป็นองค์ประกอบของหน่วยย่อย α
 (คัดจาก Bellisario et al., 1973)

Ser - Lys - Gln - Pro - Leu - Arg - Pro - Arg - Cys - Arg - Pro
 - Ile - Asn - Ala - Thr - Leu - Ala - Val - Glu - Lys - Glu - Gly
 - Cys - Pro - Val - Cys - Ile - Thr - Val - Asn - Thr - Thr - Ile
 - Cys - Ala - Gly - Tyr - Cys - Pro - Thr - Met. - Thr - Arg - Val
 - Leu - Gln - Gly - Val - Leu - Pro - Ala - Leu - Pro - Gln - Leu
 - Val - Cys - Asn - Tyr - Arg - Asp - Val - Arg - Phe - Glu - Ser
 - Ile - Arg - Leu - Pro - Gly - Cys - Pro - Arg - Gly - Val - Asn
 - Pro - Val - Val - Ser - Tyr - Ala - Val - Ala - Leu - Ser - Cys
 - Gln - Cys - Ala - Leu - Cys - Arg - (Arg)-Ser - Thr - Thr - Asp
 - Cys - Gly - Gly - Pro - Lys - Asp - His - Pro - Leu - Thr - Cys
 - Asp - Asp - Pro - Arg - Phe - Gln - Asp - Ser - Ser - Ser - Lys
 - Ala - Pro - Pro - Pro - Ser - Leu - Pro - Ser - Pro - Ser - Arg
 - Leu - Pro - Gly - Pro - Pro - Asp - Thr - Pro - Ile - Leu - Pro
 - Gln - Ser - Leu - Pro

รูปที่ 3 ลำดับของกรดอะมิโนที่เป็นองค์ประกอบของหน่วยย่อย β
 (คัดจาก Carlsen et al., 1973)

บริเวณปลายด้าน C (Pierce et al., 1971) นอกจากนี้ยังพบว่าหน่วยย่อย α มี Biological activity น้อยกว่า 1 เบอร์เซนต์ของ HCG ตามธรรมชาติขณะที่หน่วยย่อย β มีมากถึง 6 เบอร์เซนต์ และสามารถทำให้หน่วยย่อยทั้งสองรวมกันใหม่โดยที่ HCG ที่ได้มีแอกติวิตีอย่างน้อย 66 เบอร์เซนต์เมื่อเทียบกับ HCG ตามธรรมชาติ (Morgan et al., 1971)

การทำ HCG ๑ หน่วยบริสุทธิ์

สำหรับการทำ HCG ๑ หน่วยบริสุทธิ์นั้น ได้มีผู้ให้ความสนใจศึกษาหลายกลุ่ม (Got and Bourrillon, 1959 ; Reisfeld and Hertz , 1960 ; Tallberg et al., 1964 ; Van Hell et al., 1966 , Bell et al., 1969 ; Bahl et al., 1969) วิธีการทำให้บริสุทธิ์คล้ายคลึงกันคือนำปัสสาวะหญิงมีครรภ์มาตกตะกอนโปรตีนด้วยแอลกอฮอล์ จากนั้นนำไปผ่านขบวนการทางโครมาโตกราฟี (Van Hell et al., 1966) ใช้ซีเอ็ม-เซฟาเด็กซ์ ซี-25 (CM Sephadex C-25) ละเอียดด้วยสารละลายแอมโมเนียมอะซิเตด ความเข้มข้นต่างๆกันพบว่า HCG ถูกชะออกจากคอลัมน์ เมื่อสารละลายแอมโมเนียมอะซิเตดเข้มข้น 0.3 โมลาร์ HCG ที่ได้มี Biological activity เฉลี่ย 10,500 IU/มก. โดยใช้วิธีตรวจสอบแบบ Mouse uterine weight bioassay * นำ HCG ที่ได้ไปผ่านคอลัมน์เซฟาเด็กซ์ พบว่าเซฟาเด็กซ์ จี 100 สามารถแยก HCG ได้ดีกว่าเซฟาเด็กซ์ จี 200 และได้ HCG ที่มี Biological activity สูงถึง 18,800 IU/มก. แอกติวิตีที่เพิ่มขึ้นนี้เป็นสัดส่วนสัมพันธ์กับการเพิ่มของโพรลีน (Proline) และ กรดไซเอลิก (Sialic) นอกจากนี้ยังพบว่าโครงสร้างโมเลกุลของ HCG ที่จำเป็นสำหรับ Biological activity และ immunological activity อยู่คนละบริเวณกัน ต่อมา Bell และคณะ (1969)

---

* Mouse Uterine Weight bioassay ทำโดยฉีด HCG ๑ให้กับหนู mouse ที่เพิ่งหย่านม (21 วัน) จากนั้น Autopsy และชั่งน้ำหนักมดลูกหลังจากฉีดฮอร์โมน 2 วัน

ได้ปรับปรุงวิธีทำ HCG ให้บริสุทธิ์โดยการตกตะกอนโปรตีนด้วยแอลกอฮอล์ พบว่า HCG ตกตะกอนได้มากที่สุดเมื่อใช้แอลกอฮอล์เข้มข้น 80 เปอร์เซ็นต์ HCG ที่ได้เมื่อนำมาทำให้บริสุทธิ์โดยวิธีโครมาโตกราฟีชนิดแลกเปลี่ยนประจุ (ion-exchange chromatography) โดยวิธี คีอีเออี-เซฟาเด็กซ์ เอ-50 ชะด้วยเกรเดียนท์ของสารละลายโซเดียมคลอไรด์ แล้วทำให้บริสุทธิ์ขึ้นต่อไปด้วยไบโอเจล พี-60 พบว่า HCG ที่ได้มีกรดอะมิโนที่เป็นองค์ประกอบและขนาดของโมเลกุล HCG เป็นแบบเดียวกัน แต่ยังคงมีประจุทางไฟฟ้าและปริมาณกรดไขมันที่เป็นองค์ประกอบแตกต่างกัน Wilde and Bhagshawe (1965) รายงานว่าสามารถแยก HCG จากบัสสาวะหญิงที่ป่วยเป็น trophoblastic tumors โดยการสกัด HCG จากบัสสาวะด้วยกรดเบนโซอิก จากนั้นนำมาผ่านคอลัมน์คีอีเออี-เซลลูโลส และคีอีเออี-เซฟาเด็กซ์ พบว่า HCG ที่ได้มี Biological activity 14,600 IU/มก. (โปรตีน) เมื่อนำไปตรวจสอบความบริสุทธิ์โดยการหาอิเล็กโตรโฟรีซิส พบว่า HCG ที่ได้ยังคงมีลักษณะหลายแถบแม้ว่าลักษณะทางอิมมูโนวิทยาจะเห็นแนวของตะกอน (Precipitin) เพียงแนวเดียว ในการศึกษาโครงสร้างและหน่วยย่อยของ HCG ในระยะต่อมา Bahl และคณะ (1969) มักใช้วิธีการทำ HCG ให้บริสุทธิ์โดยนำมาผ่านคอลัมน์คีอีเออี-เซฟาเด็กซ์ แล้วชะออกจากคอลัมน์ด้วยสารละลายโซเดียมคลอไรด์เข้มข้น 0.2 โมลาร์ จากนั้นนำไปผ่านคอลัมน์ คีอีเออี เซฟาเด็กซ์ เอ-50 อีกครั้ง ชะคอลัมน์ด้วยเกรเดียนท์เส้นตรงของสารละลายโซเดียมคลอไรด์เข้มข้นตั้งแต่ 0.1-0.2 โมลาร์แล้วจึงนำไปผ่านคอลัมน์เซฟาเด็กซ์ จี-100 HCG ที่ได้มีลักษณะ Homogeneous เมื่อตรวจสอบคุณภาพด้วยวิธีอิเล็กโตรโฟรีซิส และอิมมูโนอิเล็กโตรโฟรีซิส

ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมาได้มีการนำเทคนิคโครมาโตกราฟีที่มีประสิทธิภาพสูงในการแยกสารได้แก่ High-Performance Liquid Chromatography (HPLC) มาใช้ในการแยก HCG (Yasuyaki et al., 1983; Grego and Hearn, 1984 ; Wilks and Butler, 1984) ทั้งนี้เนื่องจากความสะดวกและรวดเร็วในการทำ HCG ให้บริสุทธิ์ Yasuyaki และคณะ (1983) ได้ศึกษาการใช้ HPLC ในการแยก HCG และอนุพันธ์ของ HCG 11 ชนิดโดยวิธีคอลัมน์ TSK G-SW (G-2000 SW และ G-3000 SW) พบว่า

สภาวะที่เหมาะสมสำหรับการชะ HCG คือแอมโมเนียมอะซิเตดบัฟเฟอร์เข้มข้น 0.1 โมลาร์ pH 1.0 อัตราการไหล 1 มล./นาที นอกจากนี้ยังมีผู้ใช้เทคนิค Reversed-phase HPLC และสภาวะในการชะคอลัมน์ต่าง ๆ เพื่อศึกษาน้ำหนักโมเลกุลของ HCG (Zee and Welling, 1982) Grego และ Hearn (1984) ได้ศึกษาการใช้ HPLC ในการแยกโปรตีนหลายชนิดรวมทั้ง HCG โดยใช้คอลัมน์ u-Bondapak C-18 พบว่าสามารถแยก HCG ได้ดี และมีเปอร์เซ็นต์ผลผลิต 83 เปอร์เซ็นต์โดยคิดจากปริมาณโปรตีน รายงานดังกล่าวขัดแย้งกับ Putterman และคณะ (1982) ซึ่งใช้คอลัมน์และสภาวะในการชะเหมือนกัน พบว่ากราฟที่ได้กว้างและแยก HCG ได้ไม่ดีนัก Parsons (1984) ได้ศึกษาการทำไกลโคโปรตีนชนิดต่าง ๆ ของคนาห์บริสุทธ์โดยใช้ HPLC ได้มุ่งเน้นถึงวิธีการที่ง่ายและรวดเร็ว ใช้คอลัมน์ vydac 218 TP1010 ขนาด 10 มล. x 25 ซม. ชะคอลัมน์ด้วยเกรเดียนท์เส้นตรงของโซเดียมฟอสเฟตเข้มข้น 0.1 โมลาร์ pH 6.8 และอะซิโตนไตรล พบว่าการเติมกวานิดีน ไฮโดรคลอไรด์ลงในฮอว์โมนก่อนฉีดเข้า HPLC จะช่วยทำให้ประสิทธิภาพการแยกดีขึ้นโดยมีเปอร์เซ็นต์ผลผลิต 10-50 เปอร์เซ็นต์ และสำหรับ HCG การชะด้วยไอของกรดไตรฟลูออโรอะซิติก ทำให้ได้เปอร์เซ็นต์ผลผลิต 85 เปอร์เซ็นต์ ต่อมา Wilks และ Butler (1984) ได้ศึกษาการแยก HCG ด้วย HPLC และศึกษา Biological activity คาบคู่ไปด้วยโดยใช้คอลัมน์ u Bondapak C-18 และคอลัมน์ Ultra-sphere Octyl และสภาวะในการชะแบบเกรเดียนท์เส้นตรงของ 1-โพรพานอลเข้มข้น 0-40 เปอร์เซ็นต์ พบว่าคอลัมน์ทั้ง 2 ชนิดสามารถแยก HCG ได้ดีไม่แตกต่างกันและ HCG ที่ได้มีค่า Biological activity คงเหลือเพียง 10-60 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการแตกตัวของหน่วยย่อยและการเสียสภาพของ HCG เนื่องจากสารอินทรีย์ที่ใช้ในการชะ

HCG บริสุทธ์ที่เตรียมได้นี้ ได้มีการศึกษาโครงสร้างทางเคมี (Bell et al., 1969; Bahl, 1972) ยังมีผู้นำ HCG มาใช้เตรียมแอนติบอดี (Chang et al., 1967; Hirunyavasit, 1978) เพื่อตรวจวัดปริมาณ HCG (Raford et al., 1972) ในการผลิตแอนติบอดีต่อ HCG สัตว์ทดลองที่ใช้กันคือกระต่าย Chang และคณะ (1967)

ได้ฉีด HCG เข้ากล้ามเนื้อ (Intramuscular) บริเวณขาหลัง ครั้งแรก 500 IU แล้วฉีดกระตุ้นทุกๆ 2 สัปดาห์ด้วย HCG 2000 IU นอกจากนี้ยังมีผู้ชี้แนะ (Hirunyavasi, 1978) ฉีดเข้าบริเวณใต้ผิวหนัง (Subcutaneous) โดยฉีดครั้งแรก 3000 IU แล้วฉีดกระตุ้นครั้งที่ 2 ในสัปดาห์ที่ 12 และรายงานว่าแอนติบอดีต่อ HCG เพิ่มสูงสุดในช่วง 4-8 เดือน แอนติบอดีต่อหน่วยย่อย β ของ HCG ที่ได้จากกระต่ายมีความแตกต่างกันทางอิมมูโนวิทยา ระหว่าง HCG และ HLH (Ross et al., 1972 ; Vaitukaitis et al., 1972a) โดยแอนติบอดีที่ได้ อาจเข้าจับกับฮอร์โมนในส่วนที่แตกต่างกันคือบริเวณปลายด้าน C ของหน่วยย่อย β -HCG เมื่อไม่นานนี้ C.H.Schneider และคณะ (1975) รายงานถึงการสังเคราะห์สายของโปรตีนบริเวณปลายด้าน C ของหน่วยย่อย β -HCG ว่าโปรตีนที่สังเคราะห์ขึ้นนี้สามารถกระตุ้นให้เกิดแอนติบอดีที่จับกับฮอร์โมน HCG ได้ นอกจากนี้ยังมีรายงานว่าแอนติบอดีที่ได้จากหน่วยย่อย α ไม่มีความจำเพาะ ขณะที่แอนติบอดีที่ได้จากหน่วยย่อย β มีความจำเพาะแต่ยังคงมีปฏิกิริยาข้างเคียง (cross reaction) เล็กน้อย (Vaitukaitis et al., 1972 b ; Jacobs and Lawton, 1974 ; Parlow and Shome , 1974) แต่สำหรับในการทำเรดิโอ อิมมูโนเอสเสย์ ใช้แอนติบอดีต่อ HCG ให้นำผลดีกว่าการใช้แอนติบอดีต่อหน่วยย่อย β ของ HCG (Rayford et al., 1972) Jacobs และ Lowton (1974) ได้รายงานว่า ปฏิกิริยาข้างเคียงระหว่างไกลโคโปรตีนชนิดต่าง ๆ นั้น อาจเกิดเนื่องจากความคล้ายคลึงกันของโครงสร้างของฮอร์โมนเหล่านั้นตามธรรมชาติ ไม่ว่าจะใช้เพียงแต่การมีหน่วยย่อย α ที่เหมือนกันเท่านั้น

สำหรับงานวิจัยนี้จะทำการศึกษาวิธีการที่เหมาะสมในการแยก HCG จากปัสสาวะหญิงมีครรภ์และทำให้บริสุทธิ์โดยมุ่งเน้นวิธีการที่รวดเร็วและได้ HCG ที่มีความบริสุทธิ์สูง จากนั้นนำ HCG ที่ได้ไปกระตุ้นให้กระต่ายสร้างแอนติบอดีต่อ HCG และทำแอนติบอดีต่อ HCG ให้บริสุทธิ์ ซึ่งคาดว่าจะมีประโยชน์ในการนำไปผลิตชุดตรวจสอบการตั้งครรภ์ (Pregnancy Test Kit) ใช้ได้เองในประเทศ ดังนั้นเป้าหมายของงานวิจัยนี้คือ

1. พัฒนาเทคนิคการเตรียม HCG บริสุทธิ์จากปัสสาวะหญิงมีครรภ์
2. เตรียมแอนติบอดีต่อ HCG โดยการใช้ HCG ที่เตรียมได้เป็นตัวกระตุ้น (immunogen) ให้กระต่ายสร้างแอนติบอดี
3. ทำให้แอนติบอดีต่อ HCG บริสุทธิ์

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย